

OPINIA NR 92/2022 PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA Z DNIA 6 grudnia 2022 r.

do projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa skutkujących utworzeniem na terenie Gminy Miejskiej Kraków nowych Rodzinnych Ogrodów Działkowych – druk nr 3114.

Na podstawie §30 ust. 4 pkt 4 Statutu Miasta Krakowa stanowiącego załącznik do uchwały nr XLVIII/435/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 kwietnia 1996 r. w sprawie Statutu Miasta Krakowa (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2019 r., poz.7074, z 2020 r. poz. 919) postanawia się, co następuje:

Opiniuje się pozytywnie projekt uchwały Rady Miasta Krakowa wniesiony przez Klub Platforma Koalicja Obywatelska w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa skutkujących utworzeniem na terenie Gminy Miejskiej Kraków nowych Rodzinnych Ogrodów Działkowych – druk nr 3114.

UZASADNIENIE

Rodzinne ogrody działkowe stanowią integralną, nieodłączną część infrastruktury miejskiej służącą lokalnej społeczności, jako miejsce rekreacji i aktywnego wypoczynku. Zagospodarowane przez stowarzyszenia ogrodowe tereny są cennym elementem estetycznym i ekologicznym stanowiącym miejsce integracji zarówno osób starszych, jak i młodych rodzin. W dobie postępujących zmian klimatycznych warto również wspomnieć o tym, iż ogrody są z definicji miejscami przyjaznymi dla klimatu poprzez gromadzenie wody deszczowej, produkcję kompostu czy też uprawę szerokiego wachlarza roślin.

Niemniej jednak rodzinne ogrody działkowe stanowią ograniczoną formę obcowania z naturą, dostępną zasadniczo dla użytkowników tych ogrodów. Są to przestrzenie grodzone i zamykane, przez co dostęp dla szerszego grona mieszkańców jest ograniczony. Dlatego na terenie Miasta Krakowa powstają również alternatywne miejsca wypoczynku, tzw. ogrody społeczne, które w przeciwieństwie do rodzinnych ogrodów działkowych mają charakter ogólnodostępny.

Ogólnodostępne tereny zieleni powstają w oparciu o wytyczne *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa*, przyjętego uchwałą nr CXII/1700/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 9 lipca 2014 r. oraz zapisy dokumentu pn. *Kierunki rozwoju i zarządzania terenami zieleni w Krakowie na lata 2019 – 2030*, przyjętego zarządzeniem nr 2282/2019 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 9 września 2019 r.

Światowe trendy potwierdzają tendencję społeczną, zwracającą się ku ekologii, życiu w bardziej świadomy i zgodny z naturą sposób. Formuła ogrodów społecznych pełni poza funkcją uprawową, znacznie ważniejszą funkcję – społeczną. Ogrody społeczne umożliwiają integrację społeczności, a formuła bezkosztowego użytkowania terenów gminnych przeciwdziała wykluczeniu osób najuboższych, których nie stać na korzystanie z rodzinnych ogrodów działkowych. Ogrodnictwo miejskie praktykowane jako ogrody społeczne pozwala na zagospodarowanie wraz ze społecznością lokalną często bardzo zaniedbanych terenów, przywracając im atrakcyjność i nadając nową funkcję. Podejmowanie takich działań przez mieszkańców jest bezcennym przykładem ich zaangażowania w Miasto, wzięciem odpowiedzialności za dobro wspólne przy jednoczesnym pozostawieniu jego wspólnotowego charakteru. Mieszkańcy angażujący się w ogrodnictwo społeczne tworzą żywe i prężnie działające społeczności lokalne, które chętnie korzystają z narzędzi partycypacyjnych jakie

oferuje im Miasto. Wielu z nich staje się aktywnymi liderami lokalnymi inicjującymi działania w ramach projektów budżetów obywatelskich, czy inicjatywy lokalnej. Ogrody społeczne pełnią również ważną funkcję edukacyjną, z której korzystają zarówno okoliczne szkoły, jak i przedszkola.

Propozycją łączącą w sobie zalety ogrodów społecznych z bardziej otwartą i przystępną formułą ogrodów działkowych są tzw. ogrody społeczne parcelowe. W ramach takich ogrodów mieszkańcy otrzymywaliby do swojej dyspozycji niewielkie działki, na których mogliby uprawiać warzywa i owoce, jednak zarówno narzędzia, jak i część przestrzeni ogrodu byłaby wspólna. Model takiego działania został zdefiniowany w uchwale nr LXII/1827/21 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 lipca 2021 r.

Na terenie Miasta Krakowa usytuowanych jest natomiast 85 rodzinnych ogrodów działkowych o łącznej powierzchni około 360 ha. Tworzenie nowych terenów umożliwiających krakowskim rodzinom spędzanie aktywnego czasu na działkach ogrodowych wpisuje się w przyjętą uchwałą Rady Miasta Krakowa *Strategię Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030*. Zwiększenie dostępności terenów zielonych jest działaniem ukierunkowanym na rozwój Miasta, a także życia kulturalnego i społecznego jego mieszkańców. Z tego względu idea tworzenia rodzinnych ogrodów działkowych zasługuje w pełni na uznanie.

Kwestie związane z tworzeniem i zakładaniem rodzinnych ogrodów działkowych regulują przepisy ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o *rodzinnych ogrodach działkowych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1073). Stosownie do art. 7 tej ustawy rodzinne ogrody działkowe zakładane są na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz stowarzyszeń ogrodowych. Artykuł 8 i 9 ww. ustawy szczegółowo reguluje tryb zakładania rodzinnych ogrodów działkowych na nieruchomościach stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku gruntów stanowiących własność gminy, rada gminy na wniosek stowarzyszenia ogrodowego może podjąć uchwałę o utworzeniu nowego rodzinnego ogrodu działkowego. Uchwała o utworzeniu rodzinnego ogrodu działkowego zgodnie z art. 8 ust. 2 ww. ustawy powinna określać w szczególności kryteria i sposób wyłonienia stowarzyszenia ogrodowego, z którym zostanie zawarta umowa sprzedaży, oddania w nieodpłatne lub odpłatne użytkowanie na czas nieoznaczony lub użytkowanie wieczyste gruntów z przeznaczeniem na zakładanie i prowadzenie rodzinnego ogrodu działkowego. Ponadto stosownie do art. 10 ww. ustawy grunty przeznaczone pod nowo tworzone rodzinne ogrody działkowe powinny być zrehabilitowane i zmeliorowane. W myśl przepisów tej ustawy gmina jest zobowiązana do zapewnienia niezbędnej infrastruktury, w tym doprowadzenia do rodzinnych ogrodów działkowych dróg dojazdowych, energii elektrycznej, zaopatrzenia w wodę oraz uwzględnienia w ramach organizacji komunikacji publicznej potrzeb rodzinnych ogrodów działkowych. W drodze umowy zawieranej z gminą stowarzyszenie ogrodowe może przejąć wyżej opisane obowiązki gminy, przy określeniu trybu wzajemnych rozliczeń.

Warunkiem niezbędnym do przeznaczenia terenów pod nowe rodzinne ogrody działkowe jest ich zgodność z przeznaczeniem wynikającym z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Na etapie procedury zmierzającej do uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest możliwe wyznaczenie terenów przeznaczonych pod nowe rodzinne ogrody działkowe, jeżeli zgodnie z wytycznymi *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa*, uchwalonego ww. uchwałą Rady Miasta Krakowa są to tereny zieleni urządzonej (ZU) albo tereny zieleni nieurządzonej (ZR) oraz po spełnieniu pozostałych warunków wynikających z przepisów prawa. Procedura planistyczna uregulowana jest w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 503 z późn. zm.) i przewiduje możliwość udziału społeczeństwa w kształtowaniu zapisów planu miejscowego na etapie składania wniosków do planu oraz składania uwag do wyłożonego do publicznego wglądu projektu planu.

W przypadku natomiast likwidacji bądź uszczuplenia powierzchni rodzinnych ogrodów działkowych na skutek realizowanych przez gminę inwestycji drogowych znajdują

zastosowanie przepisy ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 176 z późn. zm.). Stosownie do art. 18 ust. 1g ww. ustawy, w przypadku gdy decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej dotyczy rodzinnych ogrodów działkowych ustanowionych zgodnie z ustawą z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych podmiot, w którego interesie nastąpi likwidacja rodzinnego ogrodu działkowego lub jego części, zobowiązany jest:

- 1) wypłacić działkowcom odszkodowanie za stanowiące ich własność nasadzenia, urządzenia i obiekty znajdujące się na działkach;
- 2) wypłacić stowarzyszeniu ogrodowemu odszkodowanie za stanowiące jego własność urządzenia, budynki i budowle rodzinnego ogrodu działkowego przeznaczone do wspólnego korzystania przez użytkowników działki i służące do zapewnienia funkcjonowania ogrodu;
- 3) zapewnić grunty zastępcze na odtworzenie rodzinnego ogrodu działkowego.

Podsumowując, tworzenie nowych rodzinnych ogrodów działkowych na terenie stanowiącym własność Gminy Miejskiej Kraków należy do kompetencji Rady Miasta Krakowa. Zarówno tworzenie ogrodów, jak i odtwarzanie istniejących na wypadek likwidacji w ramach prowadzonych inwestycji miejskich zasługuje w pełni na aprobatę.

Mając na uwadze powyższe opiniuję pozytywnie projekt uchwały według druku nr 3114.